

det til rene Konsulentlønninger og ikke til Kontorholdsudgifter, og jeg vil endogsaa være tilbøjelig til at tro, at man kunde gaa helt op til $\frac{3}{5}$ eller maaske $\frac{2}{3}$, uden at man kom op paa en større Bevilling end nu, naar man samtidig begrænsede det Beløb, der kan betales til hver Konsulent, til en bestemt Sum, f. Eks. 3 000 Kr. Det forekommer mig her ligesom overfor Bevillingen til Kontrolforeninger, som jeg omtalte før, at det, det gælder om i disse Forhold, er, at man giver Pengene ud paa en saadan Maade, at de virkelig kommer til de Kredse, hvor der er Trang til dem, og hvor de kan gøre størst Gavn. Der er ingen Tvivl om, at Konsulentvirksomheden er overordentlig gavnlig for Landbruget, men der er heller ikke Tvivl om, som det ogsaa gælder paa andre Omraader, at det er lettere for de større Landbrug at udnytte Konsulenternes Viden, Erfaring og Medhjælp, end det er for de smaa Landbrug, og derfor tror jeg, at naar man virkelig vil se samfundsmæssigt paa det, se paa Landbruget som Helhed, vil det være bedst at gennemføre en saadan Ordning, at Konsulentvirksomheden bliver udnyttet i hele Landet, og ikke mindst indenfor det mindre Landbrugs Omraade. Hvis man beholder Fordelingen, som den er nu, saaledes at man ogsaa giver Stats-tilskud til Kontorholdsudgifter og et ubegrænset Beløb til Konsulentlønninger, vil det sige, at jo flere Penge der bruges, jo højere Løn Konsulenterne faar, jo flere Penge der gives ud til Kontorholdsudgifter og til Rejser, selv om disse Rejser maaske ikke er strengt nødvendige, desto større bliver Statstilskuddet. Derimod, hvis man kun giver Tilskud til Konsulenternes Lønning og et begrænset Beløb, f. Eks. 3 000 Kr., til hver Konsulent, vil det blive udnyttet mere af hele Landbefolkningen, end det nu bliver, og det maa dog være Formaalet, naar Staten paatager sig en Op-gave som den at støtte Konsulentvirksomheden.

Den Bevilling, der gives til Andre Formaal, og som nu foreslaas nedsat fra 40 000 til 30 000 Kr., er jo, saa vidt jeg har forstaaet af de Forhandlinger, der tidligere er ført, nærmest tænkt som en Bevilling, man giver Husmandsbruget, fordi man erkender, at saa godt som alle de andre Bevillinger, eller i alt Fald langt de fleste af de andre Bevillinger, der gives, først og fremmest kommer de større Landbrug til gode; derfor har man ligesom villet give ogsaa Husmandsbruget et lille Beløb, og derfor har man foreslaaet at give dette Beløb til Andre Formaal, som Ministeren kan anvende til

Opgaver, der skønnes at være formaals-tjenlige. Dertil vil jeg sige, at hvis man i det hele taget skal beholde Husdyrloven, saaledes som den her er formet — jeg mener, man maaske skulde gaa en anden Vej, det kommer jeg tilbage til om et Øjeblik —, men hvis man skal bibeholde Husdyrloven som en særlig Lov, burde det være saaledes, at den Bevilling, der her er Tale om, fordeles af Landbrugsministeren efter Samraad med de samvirkende danske Husmandsforeninger; det forekommer mig, at de har et rimeligt Krav paa, naar der er givet en saadan Bevilling; at blive medbestemmende med Hensyn til, hvordan den skal anvendes.

Men i øvrigt vil jeg sige til Slutning, at jeg er ingenlunde fremmed for den Tanke, som det ærede Medlem Hr. Clausager var inde paa, at man skulde have lidt friere Vilkaar at arbejde under med Hensyn til Fordelingen af Husdyrbevillingerne. Der er fremsat den Tanke, saa vidt jeg ved, udenfor Rigsdagen, at man skulde have en Bevilling i Lighed med Bevillingen til Planteavl, en bestemt Bevilling paa Finansloven, men ikke nogen særlig Husdyrlov; maaske skulde Konsulentlønningerne staa for sig, men Resten skulde gives gennem en bestemt Bevilling, saaledes at Rigsdagen og Regeringen vedtager, hvad de nu anser for forsvarligt og fornuftigt, og i øvrigt overlader til Ministeren og Landbo- og Husmandsforeningerne at fordele Beløbet, saaledes som de skønner det klogt og forstandigt. Jeg vil tro, at denne Tanke i Virkeligheden var den bedste Løsning af Spørgsmaalet, for jeg tror, det ellers vil gaa saaledes med de Formaal, som man nu en Gang har taget op og understøttet med Tilskud fra Statskassen, at selv om det efterhaanden erkendes fra saa godt som alle Sider, at nu var Tidspunktet egentlig kommet til at indskrænke disse Tilskud, maaske helt lade dem bortfalde, selv om alle erkender, at det var mere klogt at anvende Pengene paa andre Omraader, saa er det næsten umuligt at opnaa en Besparelse paa dette Omraade; det er meget vanskeligt, naar man har en saadan Husdyrlov, hvor Beløbene er fastsat. Derfor tror jeg i Virkeligheden, det vil være bedst at gaa bort fra den særlige Husdyrlov og i Stedet vedtage en Bevilling paa Finansloven til Støtte af Husdyrbruget og saa overlade Ministeren, Landboforeningerne og Husmandsforeningerne at fordele Bevillingen. Jeg vil anbefale, at man ogsaa tager dette Spørgsmaal op til Drøftelse i Udvalget, og jeg vil haabe, at den højtærede Minister